

IGRAČKA KAO SREDSTVO ZA IGRU

Zbirku priredili studenti četvrte godine studija Pedagogije
sa nastavnicima Katedre za predškolsku pedagogiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

Igra je mašta u akciji!

Igračka je sredstvo koje mašti omogućava da „stupi u akciju“!

Koristeći igračku, deca ne samo da rukuju njome i razmišljaju o njoj. Koristeći igračku, deca istražuju sopstvena iskustva i stiču nova, razvijaju i ispoljavaju talente i oblikuju samu igru – razvijaju njene okvire, priču i pravila.

Igračke, uostalom kao i igra, doprinose da dete u igri razvija kapacitete za istraživanje i delanje u promenjenim uslovima, izgrađuje lični i kulturni identitet, razvija komunikaciju i interakciju sa drugima i razvija maštu i kapacitet simboličkog predstavljanja.

Igračka predstavlja materijalizovani temelj igre - oblikuje iskustvo deteta i usmerava njegovo postupanje u skladu sa vrednostima određene kulture.

Zato je važno kakve igračke deci nudimo – kakve to poruke šaljemo i vrednosti prenosimo igračkama koje smo deci učinili dostupnim!

Igra je...	Dete u igri može...	Igračka treba da...
<p>... mašta u akciji</p> <p>... više od aktivnosti</p> <p>... celoviti doživljaj</p> <p>... spoj onog što znamo, učimo, osećamo, možemo</p> <p>... način na koji radimo - šta god da radimo</p> <p>... uživanje i zabava</p> <p>... sama sebi cilj</p> <p>... dobrovoljna</p> <p>... stvaralačka prerada stvarnosti</p> <p>... najviša forma istraživanja</p> <p>...</p>	<p>... da bude aktivno</p> <p>.. da istražuje</p> <p>... da isprobava</p> <p>... da doživi nešto neočekivano i neobično</p> <p>... da upoznaje sebe</p> <p>... da upoznaje svet</p> <p>... da bude kreativno</p> <p>... da stvara</p> <p>... da uživa u idejama, osećanjima, akcijama</p> <p>... da se izražava na različite načine</p> <p>... da gradi odnose sa drugima</p> <p>... da se oseća moćno</p> <p>... da menja</p> <p>... da pomera granice</p> <p>...</p>	<p>... omogućava detetu slobodu da kreira igru</p> <p>... poziva dete da se angažuje</p> <p>... budi radoznalost i inspiraciju</p> <p>... omogući senzornu, taktilnu stimulaciju</p> <p>... omogući različite načine upotrebe</p> <p>... bude otvorena za modifikaciju</p> <p>... podstiče kreativna rešenja</p> <p>... podstiče saradnju</p> <p>... bude izrađena od kvalitetnih materijala i/ili je sačinjena od polustrukturiranih i nestrukturiranih materijala</p> <p>... bude estetski prijatna i bezbedna</p> <p>... prevaziđa stereotipe</p> <p>...</p>

Kakve igračke postoje?

Igračke se mogu klasifikovati na različite načine. U ovom kratkom materijalu, predstavićemo:

Igračke za građenje

Polustrukturirane i nestrukturirane materijale

Igračke – modele

Igračke za vožnju i kretanje

Igračke za igre na tabli i kartične igre

Igračke za građenje

Igračke za građenje sastoje se od različitih elemenata koje dete može slobodno kombinovati i pomoću kojih konstruiše različite oblike i građevine u skladu sa svojom zamišlju.

https://www.amazon.com/1-KAPLA-200-Box/dp/B0007KLH1Y?fbclid=IwAR2_I_E8qf0vx8uubD0m6EuO-4NYoATpkH0TzUU_49BVGrQo-QCw79r6qZU

Igračke za građenje mogu biti od različitih materijala –drveta, sunđera, plastike, gume – i provocirati dete različitim tekstura i različitim mogućnostima za sklapanje.

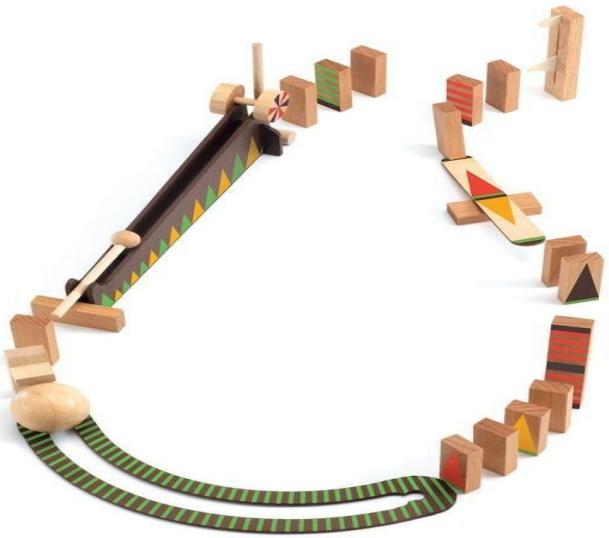
shorturl.at/orySX

<https://www.ekotoy.com/eco-toys-shop/age/3/wood-blocks-tray>

<https://montesorisvet.com/prodavnica/velika-grimova-duga-debljine-7cm>

[https://www.earthtoys.net/collections/homepage/products/ziggo27pcset;](https://www.earthtoys.net/collections/homepage/products/ziggo27pcset)
<https://youtu.be/5nYnj0vZ5oE>

<https://www.rigamajig.com/>

Igračke za građenje mogu biti različitih veličina – od sitnih elemenata za pravljenje maketa, do krupnih elemenata pomoću kojih se mogu izgraditi kuće, tuneli i različite vrste prepreka.

Igračke za građenje su provokativnije za igru kada su obogaćene magnetima ili providnim elementima i kada se mogu kombinovati sa drugim materijalima dostupnim u okruženju.

https://www.youtube.com/watch?v=d4zMf_unnfE

<https://www.amazon.com/Crazy-Forts-Purple-69-pieces/dp/B001DNHYC0>

<https://www.sensorytoywarehouse.com/product-category/outdoor-sensory-toys-equipment/natural-willow-bamboo-outdoor-sensory-toys-equipment/>

Igračke za građenje omogućavaju detetu da istražuje različite načine upotrebe, da isprobava, stvara i menja, pri čemu ispituje granice sopstvenih mogućnosti i upoznaje sebe.

<https://youtu.be/ss7AB2230B0> i <https://izarutkowska.com/en/>

Dete gradi, zamišlja, dizajnira, uči da rešava probleme i da ih samo sebi postavlja kao izazov, razvija osećaj balansa, koordinacije, usklađenosti vizualizacije i pokreta i razvija poverenje u sopstvene sposobnosti i sopstvene ideje.

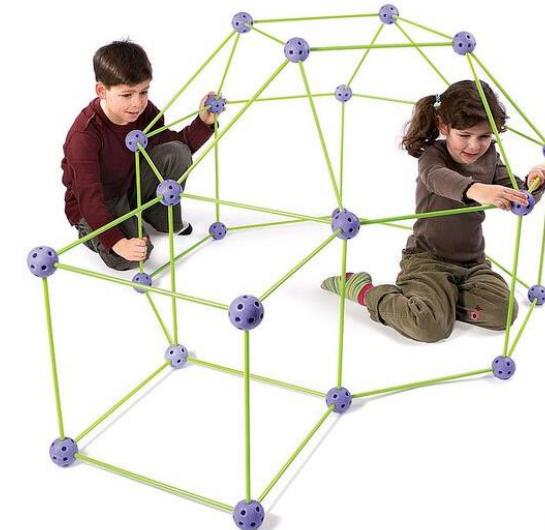

<http://www.kliquer.rs/proizvod/tegu-24-piece-set-tints-2/>

Igračke za građenje jednako su pogodne i inspirativne za samostalnu igru, kao i za igru sa drugima – bilo vršnjacima ili odraslima.

<https://www.rigamajig.com/>

<https://www.amazon.com/Crazy-Forts-Purple-69-pieces/dp/B001DNHYC0>

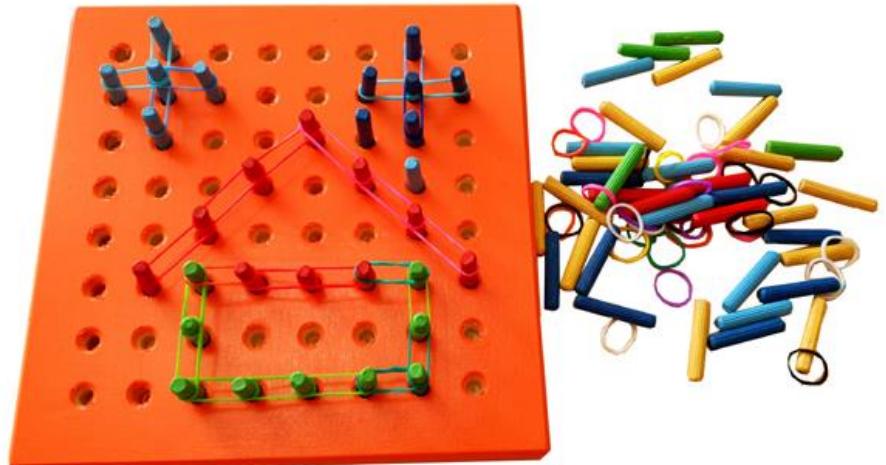
Igračke za građenje treba da budu sačinjene od kvalitetnih i estetski priyatnih materijala, kao i da budu bezbedne – mekih ivica i stabilne za konstruisanje.

Najvažnije je da igračke za građenje budu fleksibilne – jednostavnih, lako-uklapajućih i neobeleženih delova, tako da ne postoji jedan utvrđen način na koji igračku treba sklopiti, već bezbroj mogućnosti da dete izrazi svoje ideje i isproba nove zamisli.

Polustrukturirani i nestrukturirani materijali kao igračke

Polustrukturirani i nestrukturirani materijali su naješće materijali iz prirode ili iz svakodnevne upotrebe, a koji mogu biti upotrebљeni u igri na različite načine.

Igrajući se sa ovim materijalima, deca uče da percipiraju objekte na različite načine, da ih kreativno povezuju i nalaze nove mogućnosti primene.

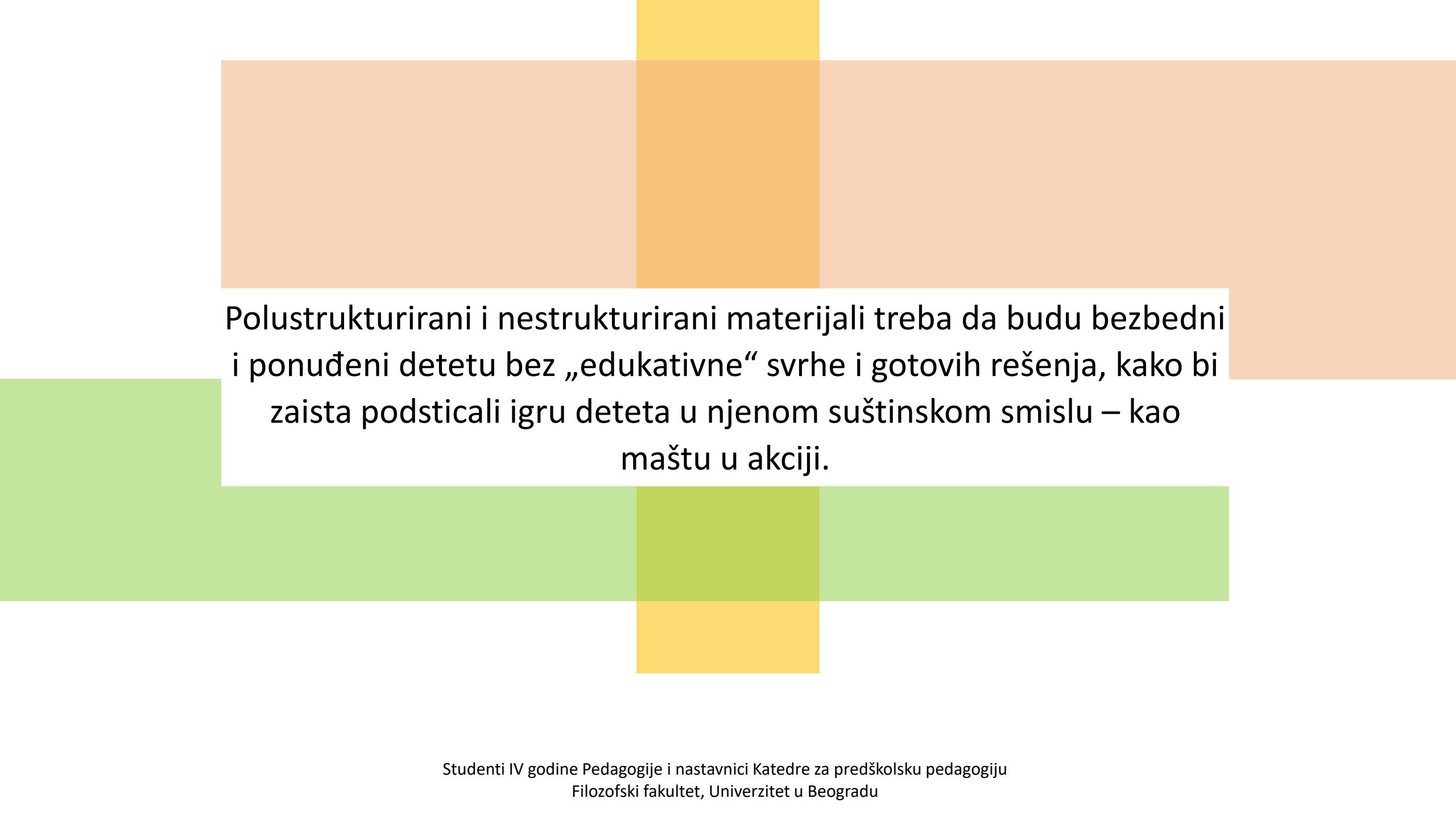
<https://www.kockica.co.rs/product/novo-sarene-gumice-za-sitnu-motoriku/>

<https://spielgaben.com/>

Danas se sve češće mogu naći i komercijalne igračke napravljene po uzoru na ovaj tip materijala, sa namerom da omoguće istu vrstu slobode u igri, ali jednakо su vredne – a često čak i bolje – one koje osmislite sami, od reciklažnih materijala koje imate na raspolaganju.

Polustrukturirani i nestrukturirani materijali treba da budu bezbedni i ponuđeni detetu bez „eksplicitne“ svrhe i gotovih rešenja, kako bi zaista podsticali igru deteta u njenom suštinskom smislu – kao maštu u akciji.

Igračke-modeli

Igračke-modeli su različite vrste lutaka i figura ljudi, životinje, prevoznih sredstava, mašina i slično.

Postoje različite igračke-modeli, od komercijalnih i brendiranih lutaka, pa do krpenih lutaka, lutaka beba, malih figura ljudi i životinja kakve se koriste u izradi maketa, modela poznatih motora i automobila, pa do akcionalih figura, ali i pozorišnih lutaka i scenografija.

<https://www.mattel.com/en-us/creatable-world>

Deca u igri, kroz ulogu, preispituju ono što su doživela, ono za šta su zainteresovana, ono što znaju i žele da saznaju, različite uloge, vrednosti, emocije i ponašanja, preispituju i grade sopstveni identitet.

Kada deca proigravaju svoja iskustva, zamišljaju nove mogućnosti i postavljaju scene i situacije u mašti, igračke-modeli pomažu im da uobliče svoje ideje i razvijaju ih dalje.

Koristeći igračke-modele u zajedničkoj igri sa vršnjacima, deca uživaju u odnosima sa drugima, pregovaraju i dogovaraju se, dele uloge, isprobavaju mogućnosti i granice i mogućnosti i istražuju kako sve možemo biti i činiti zajedno.

Igračka-model nema veze sa rodom deteta.

Bez obzira na to da li je u pitanju barbika ili automobil, dete igračku koristi na igri svojstven način - kao fleksibilan oslonac za zamisao koja se razvija, a ne kao sredstvo sa predodređenim načinom upotrebe.

Zato je važno imati na umu da za svu decu sve vrste modela mogu biti jednako važne i treba da im budu ponuđene.

Igračke za vožnju i kretanje

Igračke za vožnju i kretanje obuhvataju dobro poznata sredstva - bicikl, rolere, trotinete – kao i različite manje poznate sprave koje decu podstiču da istražuju pokret i sopstvene fizičke sposobnosti.

Mogu biti mobilne, ali i statične – u formi različitih nastavaka koji se montiraju na dovratke, u zatvoreni prostor, na igrališta.

<https://gorilla-gym.com/en/product/gorilla-gym-kids-package/>

Igračke za vožnju i kretanje podstiču balans, koordinaciju, spretnost i okretnost, ali i bude znatiželju i pozivaju na maštanje uprovocirajući decu da zamišljaju različite uloge i priče kao okvir samostalnom kretanju i kretanju sa drugima.

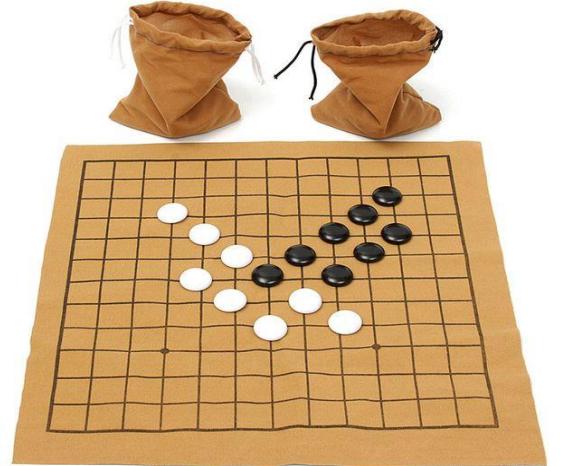
Igračke za vožnju i kretanje treba da budu izrađene od kvalitetnog, bezbednog i izdržljivog materijala, koji će omogućiti deci – a po mogućству i odraslima – da se istinski prepuste eksperimentisanju i testiranju sopstvenih granica.

Igračke za igre na
tabli i kartične igre

Igračke za igre na tabli i kartične igre su ono što najčešće nazivamo „društvenim igrama“.

Danas su nam dostupne različite igračke iz ove kategorije, od onih koje su se igrale još u drevnim civilizacijama, pa do savremenih - prilagođenih različitim uzrastima, sa različitim pričama, različitim mehanizmima igranja i različitim načinima grupisanja igrača.

<https://vimeo.com/220693784>

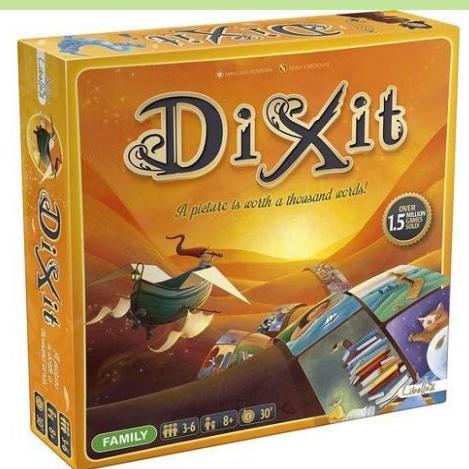

Igračke za igre na tabli i kartične igre oslanjaju se na intuiciju, ali zahtevaju posvećnost, taktičnost i suptilnost od svih igrača.

Time jačaju strateško razmišljanje, planiranje unapred, memoriju, koncentraciju, ali i strpljenje, rešavanje problema i umešnost da se nosimo sa pobedama i porazima.

Proces zajedničkog igranja „društvenih igara“ je neizvestan i uzbudljiv, čime na nesvakidašnji način podstiče osetljivost za drugoga, osećaj bliskosti i deljeno zadovoljstvo trijumfa.

Kao najveća prednost ovakvih igračaka prepoznaće se njihov podsticaj na zajedničku igru sa drugima – zato je važno pri odabiru igračaka za igre na tabli i kartične igre usmeriti se na one koje promovišu saradnju namesto takmičenja.

<https://www.shop.drustveneigre.rs/Dixit>

<https://www.shop.drustveneigre.rs/The-Mind>

Materijal priredili studenti IV godine pedagogije:

Ema Ajdinović	Ivana Kokeza	Kristina Nisić	Helena Stevanović
Anja Aleksić	Anđela Kokić	Adrijana Novaković	Draga Stefanović
Jovana Vanić	Sara Kostić	Vera Pavlović	Strahinja Stoiljković
Ksenija Gardić	Kristina Lovre	Kristina Pavlović	Ivana Strajinović
Marijana Grbić	Tamara Manojlović	Julija Paunović	Tanja Todosijević
Bogdana Dimitrijević	Anđela Marković	Ana Petrović	Kristina Trailović
Danica Đorđević	Teodora Milenović	Jovana Petrović	Milica Trojić
Gordana Živković	Marija Milinković	Zorana Pešić	
Dragana Ilić	Bojana Milosavljević	Anđela Prijović	
Milica Jović	Milena Miljković	Teodora Radović	
Marijana Kalaba	Marina Mladenović	Uroš Stajkovac	